

Alta kommune

Årsplan for perioden 2021/2025

Leirbotn barnehage

Godkjent i samarbeidsutvalget 26.10.21

Innhold

Innledning.....	3
1.1 Barn og barndom.....	4
1.1.1 Bærekraftig utvikling	5
1.2 Alta kommunes satsingsområder.....	6
1.2.1 «Se meg tidlig»	6
1.2.2 Sikre godt psykososialt barnehagemiljø	6
1.2.4 Barnehagens øvrige satsingsområder	6
1.2.5 Trafikksikker barnehage	7
2.0 Ansvar og roller	8
3.0 Barnehagens formål og innhold	8
3.1 Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg.....	8
3.2 Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	9
3.3 Barnehagen skal fremme danning	9
3.4 Barnehagen skal fremme læring	9
3.5 Barnehagen skal fremme vennskap og felleskap	10
3.6 Barnehagens psykososiale barnehagemiljø	10
3.7 Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	11
3.8 Samisk språk og kultur.....	11
4.0 Barns rett til medvirkning og hensynet til barnets beste.....	12
5.0 Samarbeid mellom hjem og barnehage	12
5.1 Foreldresamtaler og foreldremøter	13
5.2 Forelderåd og samarbeidsutvalg.....	13
5.3 Barn og ungetjenesten	13
5.4 Andre samarbeidspartnere	13
5.4.1 Utdanningsinstitusjoner	13
6.0 Overganger	14
7.0 Barnehagen som pedagogisk virksomhet	14
7.1 Planlegging, vurdering og dokumentasjon.....	14
7.2 Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.....	15
8.0 Barnehagens arbeidsmåter	16
8.1 Progresjon	16
8.2 Barnehagens digitale praksis.....	17
9.0 Barnehagens fagområder	17
Litteratur/henvisninger	18

Innledning

Leirbotn barnehage er en kommunal barnehage som eies og drives av Alta kommune.

Barnehagen ligger i Kviby.

Barnehagen er en del av Leirbotn oppvekstsenter som består av skole, SFO og barnehage.

Barnehagen og SFO ligger i samme bygg og er enkelte år sammenslått, ellers har vi ett tett samarbeid. I løpet av året har vi også aktiviteter sammen med skolen.

Beliggenhet /nærmiljø:

Utearealet er stort med lekeapparater, sandkasse, disser m.m., men det beste er at vi har naturen helt inne på plassen. Der er trær, busker, lyng over et stort område innenfor gjerdet. Avdelingstype: 0-6 år Barnehagen er en 1.avdelingsbarnehage for barn mellom 0 og 6 år

Plasstyper:

100 %, hel plass

20 %, 1 dag/uke

30 % plass

40 %, 2 dager/uke

50 %, halv plass

60 %, 3 dager/uke

70 % plass

80 %, 4 dager/uke

Øvrig:

Barnehagen er en 1.avdelingsbarnehage for barn mellom 0 og 6 år. Vi har et fellesrom der de fleste av aktivitetene foregår og hvile rom hvor små barn kan sove. Hvilerommet er også et populært lekerom.

I tillegg kan vi bruke SFO-rommet som er vegg i vegg. Det finnes også et relativt stort kjøkken som brukes flittig.

Årsplanen er laget som fireårsplan, og den er utarbeidet med utgangspunkt i ”Lov om barnehager”, ”Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver” med tilhørende forskrifter, Barnekonvensjonen, gjeldende virksomhetsplan for Alta kommunes tjenesteområde «Oppvekst og kultur», den kunnskap vi har om barns forutsetninger og behov, samt de erfaringer og kunnskaper personalet har.

Årsplanen inneholder henvisninger til vedtatte planverk og lover. Disse er lagt inn som linker og vises ved [understreking](#).

Årsplanen har i stor grad samme oppbygging som «Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver», men er justert i tråd med endringer i barnehageloven pr 01.01.21. Endringer etter dette kommer som eget vedlegg. Årsplanen synliggjør hva barnehageloven krever, hvordan rammeplanen konkretiserer de forskjellige momentene, og videre hvordan vi i Leirbotn barnehage jobber med de forskjellige områdene.

Årsplanen har flere funksjoner; Den skal være et arbeidsredskap for barnehagens personale, samt danne grunnlag for foreldrenes mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen. Videre er den et grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen, og skal gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, samarbeidsparter og andre interesserte.

1.0 Barnehagens verdigrunnlag

Verdigrunnlaget er plattformen for vår atferd og våre holdninger. Målet er at verdigrunnlaget skal ligge naturlig til grunn for handlingene til våre folkevalgte, våre ledere og våre ansatte i det daglige. Dette preger oss i møtet og dialogen med både egen organisasjon, brukere og omgivelsene forøvrig.

Åpenhet, trygghet og respekt er Alta kommunes verdiord og vi har som mål at disse verdiene skal prege alt samspill og samhandling i barnehagen; det være seg i forholdet mellom barn, mellom barn og voksne, i forholdet til foreldre og i personalgruppa.

[Kommunedelplanen](#) for oppvekstfeltet med tilhørende handlingsplan skisserer de mål og tiltak som kommunen har for perioden 2018-2030. Planen er et styringsverktøy for både daglig og langsiktig arbeid, og skal være et konkret arbeidsverktøy for politiske vedtak og prioriteringer som angår kommunens barnehager og skoler.

1.1 Barn og barndom

Barnehagen skal være et trygt, utfordrende, inkluderende, respektfullt fellesskap for alle barn i barnehagen uavhengig av hvem de er og hvor de kommer fra.

Anerkjennelse og ivaretagelse av barndommen har stor plass, og personalet skal jobbe aktivt for å organisere og tilrettelegge hverdagen med utgangspunkt i de initiativ og interesser som observeres i barnegruppa. Personalets relasjonskompetanse og kunnskap om barns utvikling vil være av stor betydning for at alle barn skal oppleve demokratisk deltakelse i utforming og planlegging av sin hverdag i barnehagen.

Personalet skal sikre at alle barn blir sett, hørt og anerkjent, og det enkelte barns plass og verdi i fellesskapet skal synliggjøres. På samme tid skal likeverd og likestilling fremmes. At barna blir hørt, sett, tatt på alvor og får delta stimulerer til selvstendige barn med god selvfølelse. Selvstendige barn med god selvfølelse tør ta initiativ, de tilegner seg sosial kompetanse og de søker mestring i forskjellige situasjoner – både i sosiale relasjoner og i mer praktiske oppgaver.

Barnehagens mangfold skal ses på som en ressurs, og det skal tilrettelegges for at alle barn skal oppleve glede og mestring i det sosiale og kulturelle fellesskap. Vi skal bidra til at barna utvikler forutsetninger som gjør at de opplever at de er del av et likestilt samfunn. Dette innebærer blant annet at barnehagen skal ha fokus på barnas psykiske helse. Psykisk helse refererer til å mestre tanker, følelser, atferd og hverdagens krav i forhold til livsmestring.

Barnehagelovens bestemmelser om [barnets beste](#) (bhl §3) og [psykososialt barnehagemiljø](#) (bhl §§41-43) legger føringer for hvordan barnehagene skal sikre at barnets beste ligger til grunn i planer, tilrettelegginger og tiltak.

I barnehagen kommer dette til uttrykk ved at personalet:

- Har fokus på helse, aktivitet og kosthold
- Erverver kunnskap om psykososialt barnehagemiljø
- I alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er best for barnet, være et grunnleggende hensyn.
- Alle ansatte skal gjennomføre E-læringskurset «Vold og seksuelle overgrep mot barn»
- Arbeider forebyggende og handler etter aktivitetsplikten ved mistanke om eller kjennskap til at en eller flere barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.
- Gjør seg kjent med og bruker «Handlingsplan for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø»

1.1.1 Bærekraftig utvikling

På samme tid som barna skal utvikle forståelse for **demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd** samt **livsmestring og helse** skal de lære om **bærekraftig utvikling**.

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det.

Gjennom arbeidet med bærekraftig utvikling skal barna lære å ta vare på samfunnet på en måte som også sikrer at fremtidige generasjoner har mulighet til å dekke sine grunnleggende behov. Vi skal legge grunnlag for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.

Mål:

Ved å gi barna naturopplevelser og kjennskap til naturens mangfold, skal barnehagen bidra til å gi barna tilhørighet til naturen og en begynnende forståelse for bærekraftig utvikling.

Arbeidsmåter:

- ✓ Ute hver dag gjennom hele året
- ✓ Høste av naturen
- ✓ Bruke naturen som læringsarena
- ✓ Ha et fast referanseområde i lett tilgjengelig naturområde
- ✓ Kildesortere avfall
- ✓ Følge gjeldende forskrifter innenfor miljørettet helsevern
- ✓ Være bevisste voksne som tar gode valg sett i et miljøvennlig perspektiv
- ✓ Inkludere barna i våre hverdagsrutiner, som igjen bidrar til en mer miljøvennlig drift

1.2 Alta kommunes satsingsområder

1.2.1 «Se meg tidlig»

I Alta kommunes barnehager har vi fokus på at alle barn skal ha de beste forutsetninger for utvikling. Dette innebærer at barnehagen skal se helhetlig på det enkelte barns funksjon, situasjon og utvikling.

«Se meg tidlig» handler om å sette i gang tiltak rundt barn så tidlig som mulig. Målet er at barna skal bli sett i tidlig alder og tidlig i et risikoforløp. Det kan være forhold i hjemmet, egenskaper ved barnet eller miljøet i barnehagen eller i fritida som skaper utfordringer. Dette arbeidet er gjerne tverrfaglig og skal gjøres i tett samarbeid med barnets foreldre.

[Handlingsveilederen](#) som følges i dette arbeidet gir både oversikt, struktur og forutsigbarhet i arbeidet, og den inneholder råd og tips for hvordan vi skal kunne hjelpe barn på best mulig måte.

Se gjerne filmen; [Alta kommune - Se meg tidlig!](#)

I Leirbont barnehage jobber vi med dette slik: Vi har gjort oss kjent med handlingsveilederen og bruker den ved behov. Vi repeterer den på planleggingsdager hver høst.

1.2.2 Sikre godt psykososialt barnehagemiljø

[Barnehageloven](#)s kapittel 8 trådte i kraft 1. januar 2021.

Intensjonen er å sikre at alle barn opplever et trygt og godt barnehagemiljø. Barnehagen plikter etter lovens §§41-43 å igangsette tiltak dersom det mistenkes at et barn ikke har det bra i barnehagen.

Loven legger føringer for hvordan barnehagen skal gå fram i slike saker. Alta kommune har vedtatt plan for hvordan prosessene skal utføres i kommunens barnehager.

Dette er implementert i årsplanens kapittel 1, 3 og 4

1.2.4 Barnehagens øvrige satsingsområder

Realfag i barnehagen

- Mye av telletraining, mengdelære og erfaringer med tall foregår i de daglige aktivitetene. Vi teller hvor mange vi er, hvem som er borte og setter tall på det i samlingsstunda.
- Vi sorterer forskjellige ting etter art, farger størrelse med mer.
- Vi jobber med begreper i forhold til plassering.
- Vi jobber med forskjellige former både inne og ute.
- Realfagssamling en gang pr uke.
- Samlingsstund hver dag.
- Spill
- Begrepslæring via samtaler i hverdagssituasjoner som måltider, påkledning, avkledning og stell.

Språkutvikling

- Kartlegging via TRAS
- Begrepslæring via samtaler i hverdagssituasjoner som måltider, påkledning, avkledning og stell.
- Varierte bøker, systematisert og spontan lesing.
- Sangstund en gang pr uke.
- Realfagssamling en gang pr uke.
- Samlingsstund hver dag.
- Spill

Vennskap

-Vi har fokus på vennskap gjennom hele året. Vi jobber med det å dele, vente på tur, si stopp, samarbeide, bli enige m.m.

-Vi legger vekt på at alle skal føle at de har venner, og i barnehagen er vi alle venner. Det å stenge noen ute er ikke lov.

-Hjelpe barna til å utvikle interesse, respekt, toleranse og en anerkjennende holdning for hverandres bakgrunn og kultur. "Vi er alle forskjellige og det er flott"

-Vi jobber kontinuerlig med sosiale ferdigheter og etikk i hverdagslige aktiviteter.

Dette for å bygge opp den sosiale kompetansen, og forebygge mobbing og krenkende adferd.

Personalet skal gjennom anerkjennelse og støttende relasjoner i forhold til det enkelte barn, bidra til at barna utvikler trygghet og stolthet over egen tilhørighet og respekt for andres kulturelle verdier og ytringer.

Vi skal jobbe med å få alle ungene til å bli den beste utgaven av seg selv, uavhengig av bakgrunn, kjønn og religion.

Barnemappa

Vi bruker digitalt kamera for å vise foreldrene hva vi gjør. Til disse bildene prøver vi å skrive en kort tekst som beskriver situasjonen. De fleste av bildene blir satt inn i ei mappe som følger hvert barn. Når barnet slutter i barnehagen får det med seg en flott billedokumentasjon fra tiden i barnehagen.

1.2.5 Trafikksikker barnehage

Alta kommunes barnehager er godkjente som [trafikksikre barnehager](#) i regi av Trygg trafikk.

Trafikksikkerhetsarbeidet relateres til alle fagområder i Rammeplan for barnehagen, og har som mål å gi barna grunnleggende kompetanse og gode holdninger om det å være en «myk» trafikant.

Å være «Trafikksikker barnehage» forplikter på tre felt:

Trafikksikkerhet i barnehagen:

- Barnehagens trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan.
- Barnehagen stiller krav til busselskap og drosjer om belter og trafikksikker atferd ved kjøp av transporttjenester.
- Barnehagens ansatte kjenner rutiner for håndtering av uforutsette faresituasjoner og hendelser på turer.
- Barnehagen har utarbeidet rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, med bil eller kollektivtransport.

Trafikkopplæring i barnehagen:

- Barna lærer trafikkregler for fotgjengere.
- Barna lærer om bruk av sansene sine i trafikken.
- Barna lærer om bruk av bilbelte, sykkelhjelme og reflekser

Samarbeid mellom barnehage og hjem:

- Barnehagen har rutiner for å ivareta barnas sikkerhet ved barnehagens parkeringsplass og port. Disse gjennomgås årlig med foreldre og ansatte.
- Barnehagen påvirker foreldrene til å sikre barna på vei til og fra barnehagen.
- Trafikksikkerhet og trafikkopplæring er et årlig tema på foreldremøter.

2.0 Ansvar og roller

Alta kommune er eier og tilsynsmyndighet for de kommunale barnehagene.

Grunnbemanninga er tre ansatte per avdeling; Pedagogisk leder, pedagog 2 og fagarbeider/assistent. Kommunale barnehager med to pedagoger per avdeling har planleggingsressurs i 20% stilling for avdelinger hvor begge stillingene er bemannet med barnehagelærer. I tillegg kommer eventuelle ressurspedagoger og andre som tildeles årlig i tråd med vedtak knyttet mot enkeltbarn.

Pedagogisk leder og pedagog 2 skal ha utdanning som barnehagelærer.

Pedagog 2 er en nyopprettet stilling i barnehagene som følge av både nasjonale justeringer knyttet til hvor mange barn en pedagog kan ha ansvar for, samt kommunestyrevedtak i Alta kommune som sier at det skal være 2 pedagoger per avdeling.

Etter nasjonal norm kan én pedagog ha ansvar for 14 barn over 3 år eller 7 barn under 3 år. Normen gjelder per barnehage, så det er barnetallet totalt sett i barnehagen som styrer hvor mange pedagoger en barnehage *skal* ha.

Ved ledighet for øvrig skal det tilsettes inntil 2 pedagoger pr avdeling.

3.0 Barnehagens formål og innhold

Innholdet i barnehagen skal være allsidig, variert og tilpasset både enkeltbarnet og barnegruppen. Barna skal få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse, samt kommunikasjon og språk sees i sammenheng, og er samlet med på å bidra til barns allsidige utvikling.

3.1 Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Personalet i barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. For å kunne gi god omsorg, skal personalet være tilgjengelige og ta ansvar for å etablere gode relasjoner til hvert enkelt barn.

Mål: Alle barn skal oppleve å bli anerkjent, sett, hørt og få den hjelp, støtte og nærhet de har behov for av personalet i barnehagen.

Abeidsmåter:

- ✓ Personale setter det enkelte barn i fokus
- ✓ Hjelp barn inn i lek og sosiale aktiviteter
- ✓ Personale som er lyttende og anerkjennende
- ✓ Sikre en god dialog mellom voksne og barn
- ✓ Være fleksible og tilstedeværende
- ✓ Personale som setter grenser
- ✓ Personale som er gode rollemodeller

3.2. Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken har en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.

Mål: Vi skal legge til rette for at leken skal ha gode betingelser. Å leke er et mål i seg selv. Vi skal utvikle leke videre for å gi barna allsidige utfordringer.

Arbeidsmåter:

- ✓ Tilrettelegge det fysiske miljøet. Materiell skal være variert og tilgjengelig
- ✓ Gi fellesopplevelser som inspirerer til aktiv og allsidig lek
- ✓ Være oppmerksom på barnas interesser og initiativ
- ✓ Personalet skal observere og se hva som skjer i samspillet mellom barna
- ✓ Bidra til å tilføre leken ideer eller materialer som gjør at leken holdes i gang
- ✓ Hjelp barn til å komme inn i leken
- ✓ Fleksibel utetid/ innetid. Vi skal unngå avbrudd i lek som er i gang
- ✓ Forebygge mobbing og utestengelse

3.3 Barnehagen skal fremme danning

Danning er formingen av menneskets personlighet, oppførsel og moralsk holdning gjennom oppdragelse, miljø og utdanning. Å jobbe med danning handler om å legge til rette for at barna skal få grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i fellesskapet. Dette skal skje gjennom samspill, dialog, lek og utforskning.

Mål/ metode:

- ✓ Barna skal være deltaker i barnehagens beslutningsprosesser, samt utvikling av barnehagens innhold
- ✓ Barna skal utvikle evne til kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand, samt handlingskompetanse

3.4 Barnehagen skal fremme læring

Læringsmiljøet – både inne og ute – gir rom for lek, skaperglede, undring og utforskertrang. Det fysiske miljøet er både trygt og utfordrende, og det gir rom for allsidige erfaringer. Personalet tilrettelegger lekemiljøet med utgangspunkt i de behov vi erfarer i barnegruppene, samt for å dekke de krav som stilles i form av lover og forskrifter. Dette for å gi samtlige barn muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

Også dagens mange hverdagsaktiviteter har stor læringsverdi; det samspill og den læring som foregår mellom to-tre barn og en ansatt i dukkekroken, i lesestolen, på gulvet – eller ved matbordet, på badet eller i garderoben – gir mange gode stunder hvor mye læring foregår. Overføring av normer og verdier, leke- og språkkompetanse skjer for mange barn best i disse små, naturlige relasjonene.

Mål:

Barnets nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for læringsprosesser.

Arbeidsmåter:

Vi tilrettelegger for aktiviteter og opplevelser, slik at danning, lek, læring og omsorg går hånd i hånd. Sosialisering, vennskap, mestring og felles opplevelser er nøkkelmomenter vi søker i all aktivitet.

3.5 Barnehagen skal fremme vennskap og felleskap

Mål: Barna skal få gode følelsesmessige opplevelser og trening i å medvirke til positive former for samhandling. Den enkelte skal oppleve vennskap og tilhørighet, og være en del av det sosiale livet i barnehagen. Barna skal få verktøy for å kunne løse konflikter og mestre motgang. Barna skal sikres et trygt og godt barnehagemiljø.

Arbeidsmåter:

- ✓ Varierte samspillserfaringer
- ✓ Glede, humor og estetiske opplevelser
- ✓ Bekreftelser på følelser og opplevelser
- ✓ Positiv forsterkning - støtte og fremme sosiale ferdigheter
- ✓ Anerkjennende, støttende og tydelige voksne
- ✓ «Alle med»
- ✓ Den enkelte ansatte må være årvåken og aktivt observere hvordan barna agerer hver for seg og seg imellom
- ✓ Alle som jobber i barnehagen har en plikt til å melde fra til styrer ved mistanke om at barn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, jfr aktivitetsplikten

3.6 Barnehagens psykososiale barnehagemiljø

Mål: Barnehagebarn skal sikres et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, jfr §42

Arbeidsmåter:

- ✓ Den enkelte ansatte må være årvåken og aktivt observere hvordan barna agerer hver for seg og seg imellom
- ✓ Jobbing med voksenrollen og relasjonskompetansen
- ✓ Implementering og jevnlig repetisjon av «Handlingsplan for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø»
- ✓ Erverver kunnskap om psykososialt barnehagemiljø
- ✓ I alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er best for barnet, være et grunnleggende hensyn.
- ✓ Alle ansatte skal gjennomføre E-læringskurset «Vold og seksuelle overgrep mot barn»
- ✓ Arbeider forebyggende og handler etter aktivitetsplikten ved mistanke om eller kjennskap til at en eller flere barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

3.7 Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Personalet i barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk.

Mål: Barna skal utvikle et godt og funksjonelt talespråk, og bli kjent med skriftspråket.

Arbeidsmåter:

- ✓ Aktiv bruk av barnebøker gjennom samtaler og høytlesning
- ✓ Bruk av bøker, spill, digitale verktøy og annet språkmateriell ut i fra barnas alder
- ✓ Bruke språket aktivt og bevisst i samspill med barna gjennom hele dagen
- ✓ Bruk av dramatisering, sanger, rim og regler i hverdagen

3.8 Samisk språk og kultur

Barnehagens innhold skal være tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen, og skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Samiske barn og foreldre har rett til å forvente at personalet har kjennskap til, og legger vekt på, at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold. Samiske barn skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og kultur. Innholdet i barnehagetilbudet skal tilpasses barnas samiske bakgrunn. Personalet i Alta kommunes barnehager må derfor vektlegge samisk kultur i barnehagen, samt legge til rette for at barna skal få møte samisk språk.

Mål:

Barnehagen skal formidle samisk kultur til barna på en slik måte at barna får et positivt syn på det samiske, og at de samiske barna kan være stolte av sin samiske tilhørighet. De samiske barna skal få støtte og mulighet til å bevare og utvikle sitt språk.

Arbeidsmåter:

I de kommunale barnehagene i Alta skal samisk kultur være en del av innholdet. Barnehagen skal synliggjøre den samiske kulturens markører som blant annet

- ✓ Språk
- ✓ Klestradisjoner
- ✓ Omgangsformer
- ✓ Matskikker
- ✓ Duodji (samisk håndverk) og kunst
- ✓ Joik og samisk musikk
- ✓ Navneskikker
- ✓ Næringer

Samisk kultur består også av verdinormer, tenkesett, samhörighetsfølelse og en felles historie og bakgrunn.

4.0 Barns rett til medvirkning og hensynet til barnets beste

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet., jf barnehagelovens §3 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr 1.

Prinsippet om barnets beste, som følger av både Grunnloven §104 og barnekonvensjonens art 3, nr1, er så sentralt at det av opplysende hensikt er tatt inn i barnehagelovens §3. Hva som er best for barna skal være et grunnleggende hensyn i barnehagens arbeid.

I barnehagen skal vi være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Dette gjelder også for de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale. Alle barn har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. For å kunne følge opp dette må personalet observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov.

Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

Mål:

Barnehagen skal i det daglige arbeidet sørge for å ivareta barnas rett til medvirkning ut i fra alder og modenhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet.

Arbeidsmåter:

- ✓ Være lyttende og anerkjennende overfor barna
- ✓ Sette av tid og rom til innspill fra barna
- ✓ Være i dialog med barna gjennom hele barnehagedagen
- ✓ Ta initiativ til, og gjennomføre samlingsstunder, barnemøter og prosjektmøter
- ✓ Observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov
- ✓ Tankekart
- ✓ Barnesamtaler
- ✓ Barna er aktive deltakere i planlegging og vurdering

5.0 Samarbeid mellom hjem og barnehage

Samarbeidet mellom barnas hjem og barnehagen skal alltid ha **barnets beste** som mål, og skal sikre foreldrenes medvirkning til sitt barns barnehagetilbud i tråd med det samfunnsmandat og verdigrunnlag barnehagen er satt til å forvalte.

Foreldrenes medvirkning foregår på både formelle og uformelle arenaer. Dette handler om alt fra den daglige kontakten når barna kommer og hentes, til foreldresamtaler og samarbeidsmøter, samt ved representasjon i foreldreråd og samarbeidsutvalg.

5.1 Foreldresamtaler og foreldremøter

Det gjennomføres to foreldresamtaler pr barn i løpet av året. Det er rom for flere samtaler dersom det er ønskelig fra barnehagens eller foreldrenes side. Dette er møter hvor vi drøfter det enkelte barn; dets trivsel, utvikling og eventuelle utfordringer, samt forhold som er av betydning for det enkelte barn og dets tilbud i barnehagen.

Barnehagen gjennomfører to foreldremøter i løpet av barnehageåret; en i løpet av høsten, en i løpet av våren. Disse møtene er av mer generell art, og tar opp forhold som gjelder hele barnehagen/barnegruppa.

5.2 Foreldreråd og samarbeidsutvalg

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. Dette i tråd med barnehagelovens § 4.

Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ og består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen. Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

5.3 Barn og ungetjenesten

Kommunen har ansvar for at de ulike tjenestene for barnefamiliene er godt koordinert. For at barn og foreldre skal få et best mulig helhetlig tilbud til beste for barns oppvekst og utvikling, kreves det at barnehagen samarbeider med en del eksterne aktører i Alta kommunes Barn- og ungetjeneste. Som følge av dette er det iverksatt tiltak; «Tidlig innsats» knyttet mot å finne ut om barn har behov for ekstra støtte.

Aktuelle samarbeidspartnere i Barn- og ungetjenesten er: spesialpedagoger, helsesøstre, barnevernspedagoger og sosionomer.

5.4 Andre samarbeidspartnere

5.4.1 Utdanningsinstitusjoner

I tråd med bestemmelsene i barnehagelovens § 24, stilles barnehagen til disposisjon for øvingsopplæring for studenter som tar barnehagelærerutdanning.

Barnehagen kan også samarbeide med videregående skoler som utdanner fagarbeidere i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

5.4.2 Andre

Barnehagen samarbeider med aktører i lokalsamfunnet der det faller seg naturlig. Dette for å gi barna varierte aktiviteter og opplevelser, samt tilknytning til barnehagens nærmiljø.

Et godt samspill mellom barnehagen og skolen, kulturlivet, institusjoner, frivillige organisasjoner og menigheter kan berike både barnehagen og lokalmiljøet, og bidra til å gi barnehagen en lokal forankring.

6.0 Overganger

Overganger er viktige, og barnehagen skal sikre at alle overganger blir gode for barn. Det dreier seg om perioden når barnet begynner i barnehagen, når barnet bytter avdeling, samt når de skal over til andre barnehager, skole og skolefritidsordning.

Alta kommune har utarbeidet en egen overgangsplan, les den her: [Plan for overganger 0-18 år](#)

7.0 Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen jf. Rammeplan for barnehagen.

7.1 Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen synliggjør hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

I samiske barnehager skal årsplanen bygge på den samiske årstidskalenderen. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen knytter det pedagogiske arbeidet til årets gang og endringene i naturen. Jf. Rammeplan for barnehagen

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og

rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Kunnskap om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling er viktig for å gi alle barn et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget.

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Vurderinger om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling skal dokumenteres når det er nødvendig for å gi barnegruppen og enkeltbarn et tilrettelagt tilbud. Det kan gi grunnlag for å tilpasse og videreutvikle det pedagogiske arbeidet.

Barn har rett til vern om sin personlige integritet. Et etisk perspektiv skal derfor ligge til grunn ved dokumentasjon av barnegruppen og enkeltbarn. Personopplysninger skal behandles i samsvar med [personopplysningsloven](#).

7.2 Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder.

Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Barnehagens innhold må formidles på en måte som gjør at ulike barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger.

Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp.

Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet. Jf. Rammeplan

Barnehageloven § 37. Barn med nedsatt funksjonsevne

Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Plikten til tilrettelegging omfatter ikke tiltak som innebærer en uforholdsmessig byrde for kommunen. Ved vurderingen av om tilretteleggingen innebærer en uforholdsmessig byrde, skal det særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å nedbygge

funksjonshemmende barrierer, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen og virksomhetens ressurser.

Kommunen fatter vedtak om tilrettelegging av barnehagetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne.

8.0 Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Jf RP

Personalet skal

- ta utgangspunkt i barnas erfaringer, interesser, synspunkter og initiativ i barnehagens daglige arbeid og ved valg og gjennomføring av temaer og prosjekter
- bygge på kreativitet og lek og være åpne for improvisasjon og barns medvirkning
- veksle mellom spontane og planlagte aktiviteter
- stimulere barnas undring og evne til å stille spørsmål, søke opplevelser, ta initiativ og mestre nye ting
- gi barna varierte inntrykk og mulighet til å uttrykke seg på forskjellige måter
- arbeide tverrfaglig og helhetlig og se de ulike delene i rammeplanen i sammenheng
- inkludere nærmiljø og lokale forhold ved planlegging og gjennomføring av aktiviteter
- jevnlig vurdere om valg av arbeidsmåter bidrar til å realisere rammeplanen.

8.1 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Personalet skal

- oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av
- planlegge og tilrettelegge for progresjon i barnehagens innhold for alle barn
- bidra til at barna får mestringsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg etter
- legge til rette for fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse i barnehagens innhold og arbeidsmåter
- introdusere nye perspektiver og tilrettelegge for nye opplevelser og erfaringer
- sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materialer, bøker, leker, verktøy og utstyr og gjøre disse tilgjengelig for barna.

Her er et eksempel på en progresjonsplan.

Gjennom arbeid med (fagområdet) skal barnehagen bidra til at barna	For barna i alderen 1-2 år vil dette si	For barna i alderen 3-4 år vil dette si	For barna i alderen 5-6 år vil dette si
(målsetting satt i Rammeplan)	(hva 1-2-åringen skal lære/oppleve, samt hvordan personalet jobber for å nå målene)	(hva 3-4-åringen skal lære/oppleve, samt hvordan personalet jobber for å nå målene)	(hva 5-6-åringen skal lære/oppleve, samt hvordan personalet jobber for å nå målene)

Selve progresjonsplanen kan ettersendes ved interesse.

8.2 Barnehagens digitale praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte.

Personalet skal

- utøve digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk og ivareta barnas personvern
- legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer
- vurdere relevans og egnethet og delta i barnas mediebruk
- utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.

9.0 Barnehagens fagområder

Rammeplan for barnehagen har 7 fagområder som hver for seg dekker vide læringsfelt. Hvert fagområde har 5-7 mål for den erfaring og kompetanse barna skal tilegne seg. Fagområdene er som følger:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Det enkelte fagområdet opptrer sjelden isolert – en og samme aktivitet inneholder momenter fra flere områder, og den spontane kommunikasjonen i sosialt samspill i lek, aktiviteter og hverdagssituasjoner kan knyttes til forskjellige områder.

Ofte vil ett være kjernen i et temaopplegg eller en aktivitet, mens elementer fra ett eller flere av de andre fagområdene kommer inn som sidetemaer eller hjelpemidler.

Litteratur/henvisninger

<https://www.alta.kommune.no/se-meg-tidlig.6335026-470466.html>

<https://semegtidlig.no/>

<https://www.alta.kommune.no/kommunedelplan-oppvekst-2018-2030.6186339-455100.html>

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64?q=barnehageloven>

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

<https://www.tryggtrafikk.no/trafikksikker-kommune/kriterier/for-barnehagene/>

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-38>

Alta kommune

Alta kommune